

1- Ankara Büyük şehir Belediyesi Ulaşım Koordinasyon Merkezi Genel Kurul Kararının niteliğini saptamak için öncelikle doğru ilişkinin bir değerlendirme yapmamız gerekmektedir. Büyükşehir Belediyesi bir kamu tüzel kişisidir, başka bir deyişle yer yönünden yerinden yönetim kuruluğu, mahalli idaredir. Bu nedenle UKOME'nin almış olduğu bu karar Büyükşehir Belediyesi'ne atfedilir. Çünkü UKOME'nin bir tüzel kişiliği yoktur. Büyükşehir Belediyesi'nin (BB) gittiğimiz olduğu bu toplu taşıma hizmeti bir kamu hizmetidir ve mahalli müşterek niteliğindedir. Bunun bir kamu hizmeti olması sebebiyle idaresel dıştımımız da mevcuttur. Toplu taşıma araçlarında yolcu ücret tarifelerini belirleyebilmesi sebebiyle de kanun-gücü ayrıcalıklarından yararlanmaktadır. Çünkü alınan bu karar, bu ifade açıklaması, hukuka uygunluk kanunlarından yararlanıyor ve aynı zamanda idariyet ilişkisi de vardır. Bundan dolayı bütünsel dıştımımız da mevcuttur elbette. Ayrıca belirtmemiz gereken bir unsur da bu karar, söz konusu hizmet bir hak talebini içermektedir, ulaşım hakkı vatandaşlara Anayasamızda verilmiş olan bir haktır ve vatandaşlar da bu hakkı idareden talep edebilirler. Bu çerçevede söz konusu ifade açıklaması idariyedir diyebiliriz.

~~UKOME'nin~~ UKOME'nin almış olduğu bu karar, hukuk düzenini hedef almıştır yani bir kural eklemiştir. Hukuk düzeninde, Bu nedenle bu ifade açıklaması, idari işlem kuralı boyutlu, düzenleyici bir idari işlemdir. Ayrıca bir kural kararı olması sebebiyle de kamu bir işlemdir diyebiliriz.

2- Devlet ~~ülkesi~~ ülke coğrafyası üzerinde hizmet görmek için örgütlenir. Bu örgütlenme farklı biçimlerde olabilir. Anayasaya göre Türkiye Cumhuriyeti üniter bir dardır, bu nedenle örgütlenme üniter yapıyı bozmayacak şekilde olmalıdır. Anayasa m126/I'a göre il ila ilgili bir örgütlenme söz konusudur, bu genel idareyi ifade eden m123/II'de ise

İdarenin kuruluş ve görevleri merkezden yönetim içi yerinden yönetim esaslarına dayanan diğer merkezli idare dışında farklı örgütlenme-
den de bahsetmektedir. Yerinden yönetimi bir yer itibarıyla ve
hizmet itibarıyla ikiye ayırırız. Belediyeler m.127'de düzenlen-
miş mahalli örgütler yani ~~yer~~ yer itibarıyla yerinden yönetim
kuruluşlarıdır. Ancak BİB için Anayasa m.127/II te ayrı bir dü-
zenleme yer almaktadır. BB'de idarenin bütünlüğü ilkesinde ka-
nunla kurulmaktadır. Bu nedenle de ~~bu~~ kamu tüzel kişiliğine sahip-
tir. Ancak UKOME'nin bir tüzel kişiliği olmadığını ve yapmış
olduğu işlemlerin Belediye'ye atfedileceğini söyleyebiliriz. Bu nedenle
idari teşkilatla yerinden yönetim başlığı altında yer itibarıyla ye-
rinden yönetim ~~olan~~ olan belediyelerin içinde yer almaktadır
diyebiliriz. Ancak bir karar organının olması ~~ve~~ sebebiyle de ayrı
bir tüzel kişiliği andırıyor. Bu nedenle kuruluş kanununa bakmamız
da gerekmektedir. Ancak ~~şö~~şöpersonali ve ayrı bir bütçesinin olmasıyla
bir kamu tüzel kişiliği kazanabilir. ~~Bu~~ Bu çerçevede yapmış olduğu
işlemleri ~~be~~ belediye'ye atfedeceğimiz için ayrı bir tüzel kişiliği
de yoktur. Çünkü kanunla kurulmuştur, biliyoruz ki kamu
tüzel kişiliği ancak kanunla veya kanunun auctoritası verdiği yetkiye
dayanarak kuruluş (Ana. m.123/III) Söz konusu UKOME ise bir
yönetimlikle oluşturulmaktadır.

3. İdareciler kendilerine en yakın yere bakarak, yani
yönetmelik, genelge, tebliğ veya yazı gibi irade auctoritası
malına bakarak hizmeti görmeye çalışırlar. Daha dü-
ğün bir ifadeyle idareciler genel olarak kanunlarla ilgililen-
mezler, daha çok koymuş oldukları kurallara bağlı kalırlar.
Vatandaş ise hakkını ararken yönetmelik ve tüzik'e elbat-
te bakarlar ancak ilanı gerektmeyen bir çok adis düzenleyici
işlemlerden haberdar olmazlar bu nedenle vatandaş hakkını
ararken asıl olarak kanuna ve anayasaya başvurur. Söz
konusu olayda verilen toplu taşıma hizmeti bir kamu hiz-
metidir ve anayasada vatandaşlara verilmiş ulaşım hakkı
adı altında nitelendirilebilir. Vatandaş bu hakkını ararken
kanuna da bakar ve Belediye Kanunu m.15/p ile Büyükşehir
Belediyesi Kanunu m.7/f 'de toplu taşımayla ilgili ücret ve
tarifelerinin belirlenmesi belediyelere ve Büyükşehir belediyesi olan
yerlerde de BB'ye bırakılmıştır. Yani şöyle söyleyebiliriz ki top-
lu taşıma ücret ve tarifelerinin belirlenmesi kanunla beledi-

gelene verilmiş görevlerden birisidir. Söz konusu UKOME'yi
inşaatlarımızla ilgili genel kurul üyelerinin büyük bir kısmı-
nın merkezi teşkilat içinde yer alan görevlilerden oluştu-
ğunu görmekteyiz. Bu yapı, Genel Belediye Kurulunda verilen
toplu tasarıma ücret ve tarifelerinin belediyeler tarafından
belirlenir hükmünü anlamsız kılmaktadır. Çünkü toplu tasarıma
mukavelli müstakel mülkiyet bir ihtiyaçtır ve belediyeler
tarafından belirlenecek ücret ve tarifelerle karşılanır.
Her ne kadar UKOME'nin almış olduğu bu kararı belediyeye
aktırmış da bu yapı Anayasa m.127/II teki vesayetçi
mülkiyettedir. Belediyeler tarafından belirlenir demesi
ancak belediyeye meclisi kurumuyla belirlenir demektir. Ancak
UKOME genel kurul üyeleri meclis üyesi değilken kendi
yürürlükte m.127'ye göre ~~belediye meclisi üyesi~~
belirlenir, ~~belediye meclisi üyesi~~ birer üye belediyeye meclis üyesi
değildir. Bu nedenle bu işlem yetki yönünden sakattır.
~~Yetki analizi yapılmış üye~~ Daha belirgin şekilde söyle-
yebilirsek söz konusu işin kişi yönünden yetki be-
kumundan sakattır. İdareci karara atlayarak kendine en ya-
kın işleme bakar demistik ~~şu~~ olayda da idareci ilmi
yönetimliği ilmi süreç işlemin yetki yönünden sakat
olmadığını savunacaktır. Ancak vatandaşın karara basvu-
ru demistik ve olayda ~~ilmi belediye~~ bu yetki be-
lediyelere kararla vermiştir ve bu işlemin karara aykırı
olduğu ve işlemin yetki yönünden sakat olduğunu ilmi sü-
recektir. Burada da vatandaş haklı olacaktır.

4. Yetkinin niteliğini saptarken, kullanılan yetkinin nite-
liğini saptarken bağlı yetki mi tadir yetkisi mi buna
bakacağız. İdareci ~~idareci~~ işlemin sebep
ile karara arasındakı ilişkiyi kurarken bir serbestliği yok
sa yani sebep unsuruyla ilişkisini değerlendirip ~~bu~~ sonu-
cu ortaya çıkarmakta serbest değilse bağlı yetkilidir. Tadir
yetkisi ise mutlak bir yetki değildir. Ayrıca tadir yetkisi-
nin de denetimi mümkündür, idarenin yargısal denetimi bir

düzenleyici mekanizmadır. Bu görev ise idari yapıdır. Söz konusu olayda işlem yapılırken kullanılan yetkinin niteliği ise bağlı yetki. ~~bu yetki~~ gibi gözetilgen ancak bu tarifeleri belirlemede her hangi bir sorun hata bulunmamış gibi ancak sebep unsurunun bu takdir belirsiz olmasından dolayı olarak bu yetkiye bağlı yetki demek yanlış olur. Biz bu belirsizliği netleştirmek için ~~bu yetki~~ amaç unsurundan yardım alabiliriz. Burada deneye kamu yararı ve hizmet gerekleri girmektedir. ~~idare~~ Bu vesilede söz konusu ~~idare~~ idare, tarifeleri belirlerken kamu yararı ve hizmet gereklerini değerlendirmek zorunda ve buna göre karar vermek zorundadır. Bu değerlendirmeyi yaparken yani tarifeyi belirlerken idarenin söz konusu işlemde kullanmış olduğu yetkinin niteliği takdir yetkidir. Bunu belirlerken de kamu yararı ve hizmet gereklerini de göz önünde tutmak zorundadır.

İdarenin bu takdir yetkisi elbetteki hukuka uygunluk derecesini yapabilir, ancak idarenin her türlü eylem ve işleme karşı yargı yolu açıktır. Mahkeme bu derecesini yaparken idarenin yeme işlemi olmaz sadece idarenin takdir yetkisinin verilerinin ~~bu~~ sınırlarını daraltmış olur. İdarenin hata bu alanda takdir yetkisi devam eder ama sınırlı bir şekilde idari yargı da bu derecesini yapabilmek için idarenin ~~bu yetki~~ innde açıklamasını yaparken kamu yararı ve hizmet gereklerini göz önünde bulundurmuş mu bulundurmamış mı diye değerlendirmede bulunacaktır ve bir karara kavacaktır.

Klasik Soru: İl idaresi merkezi idarenin teşkilatında yer alır ve bunun anayasasındaki dayanağı m.126/I'de yer almaktadır. Türkiye, il düzeyinde örgütlenmeye gitmiştir. İl özel idaresi ise yerinden yönetim başlığı altında yer itibarıyla yerinden yönetim, yani mahalli örgüttür. Bunun Anayasasındaki dayanağı ise m.127/I'de yer almaktadır. İl özel idaresi il halkının mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerliğe sahip bir kamu tüzel kişisidir. İl idaresi ise yetki genişliği esasına dayanır ve il genel idaresinin başı ve

merkezi kalidir. Söz konusu m.6'daki düzenleme merkezi idare ile mahalli idare arasında ~~merkezi idare~~ ilişkisinin niteliğini göstermektedir. Bunlar, mahalli idareler karar alırken özerktir, ancak vesayet adı altında bütünlük sağlanabilir. Bu ilgili maddeler bu ilişkinin niteliğini göstermektedir.

Klasik Soru:

5442 sayılı İl İdareleri Kanunu md.1'de "Türkiye merkezi idare kuruluşu bakımından coğrafya durumuna, iktisadi şartlara ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre illere; iller ilçelere ve ilçeler de bucaklara bölünmüştür. Türkiye milki olguk olarak illere ayrılmıştır. Milki bir ayrılmamadan bahsedebiliriz. İl idaresi merkezi idarenin içerisinde yer almaktadır. AY md.126'da da il olgukları bir ayrılmamadır. Bu illerin idaresi yetki genişliği açısından önemlidir. İl idarelerinin ayrı bir tüzel kişiliği yoktur; yani genel idarenin içindedirler. İl idaresinin başında Vali bulunur ve devlet adına karar almaktadır. (Yetki genişliği)

5302 sayılı İl Özel İdareleri Kanunu md.3/a'da "İl özel idaresi: il halkının mahalli müşterek ihtiyaçları karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisidir. ... ifade eder" İl olarak bir coğrafi sınırlama getirilmiştir. Ayrıca İl özel idaresinin ayrı bir kamu tüzel kişiliği vardır; bu yüzden genel idareden ayrılır. Her yerinden yerel yönetimlerdir. AY md.129'da da iller mahalli müşterek ihtiyaçları karşılayan coğrafi belli bir yerel yönetim şeklidir. Mahalli müşterekten anlamına gelir, belli bir yerel topluluğu ve iradeyi yapan insanlara ihtiyaçları olarak karşılanabilir. İdari ve mali özerkliğe sahiptir. Siyasi özerkliğe sahip olması hukuksal rejimin teklifiyi tehdit eder.

İl özel idaresi Kanununda ^{md.6'da} ~~genel~~ "merkezi idare tarafından ~~genel~~ yürütülen görev ve yetkilerden ilgili bekarlıkta uygun görülenler, il özel idareleri eliyle de gerçekleştirilir" Bakanlıkların bir taşra örgütü bulunmaktadır. Yerine getirilenler hizmeti bu örgüt ile illerin her bir yerinde yerine getirilmektedir. Taşra teşkilatı genel idare içindedir. Eğer il özel idareleri mahalli yönetimlerdir. Bu madde ile devletin taşradaki örgütü bertaraf edilebilmektedir. Bu kamu bu durumun ortaya çıkmasına olarak sağlanmaktadır. Devletin taşradaki sadece kaluk görevi görmesi gibi bir mantık çıkarılabilir. Ulusal coğrafi ayrışması gereken bir hizmeti il özel idaresine yaptırırsa örgütün yerlilik durumu ortaya çıkabilir. Ayrıca eğer mahalli müşterek ihtiyaçların yerine getirileceği yazmıştır. Bu durum milki ayrılmamayı ortaya çıkardığı yerel yönetimlere karşıdır. Bu durumda devlet kaluk hizmetini yerine getirmekten başka bir durum olmaz. İl idare şubelerine bir zaman sonra gerek kalukabilir.

Olay:

11. Toplu taşıma hizmeti S216 sayılı Büyükşehir Belediye Kararı md 7/p'de Büyükşehir Belediyesi tarafından sağlanmıştır, UKOME tarafından alınan karar düzenleyici bir işlemdir. Toplu taşıma tarifalarına dair genel bir düzenleme vardır. Daha önceki kararla ilişkin karar ~~görevli~~ kaldırılarak yeni bir karar alınmıştır. Bu işlem hizmetin işleyişine yönelik bir karar değildir. Kullanıcılara bir etkisi bulunmakta etkili bir işlemdir. Kurul kararı alması sebebiyle kolektif bir işlem diyebiliriz. Melih Gökçek tarafından onaylanması ile hukuki etkisi ortaya çıkmıştır. Diğer işlem kaldırılarak yapılmıştır. Cariye bir etkisi mümkün değildir. Düzenleyici işlemleri gereği yürümez ilkesi

12. S216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kararında md 8'da belediyenin ulaşım hizmetlerinde alt başlığında ulaşım ~~merkezi~~ koordinasyon merkezi kurulur denmektedir. UKOME için belediyenin ana hizmet birim diyebilir miyiz Toplu taşıma konusunda belediyenin yerine getirmesi gereken bir görevlerde gösterilmiştir. Fakat burada bir sınır sorunu vardır. Bu sınır sorunu merkezi idarenin temsilcilerinin bu kurulda bulunması ve kurulun kararın bağlayıcı olmasıdır. Büyükşehir Belediyesi Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği md.17'de burada olacak kişiler sayılmıştır. Büyükşehir Belediyesi içerisinde başkaca seçilecek kişilerin katılmasından bir sıkıntı görülmektedir. Ayrıca ilçe belediyelerin sınırları içerisinde giren bir durumda ilçe belediyesinde temsil edilir. UKOME hem yerel yönetimin temsilcilerini, hem de merkezi yönetim temsilcilerini içinde barındırır. Gerçekleşen hizmetler belediyenin görev alanına girer. Merkezi idarenin işin içinde bulunması sınır sorunu ortaya çıkmaktadır.

3. S216 sayılı kararda UKOME'ye başkan ya da başkan yardımcısının ya da seçeceği bir kişinin başkanlık etmesi gerekmektedir. Yönetmelikte de bu bölge geçmektedir. Fakat başkan başkanlık edebilecek bir kurdan çıkarak kararın tekrar başkan tarafından onaylanarak yürürlüğe girebilecek olması yetki bakımından sakat diyebiliriz. Ayrıca başkanın görevlendirildiği kişiye başkanlık edecekse ya kurul kararının yürürlüğe girmesi için başkan yetkili olması yetkili olarak değerlendirilebilir. Hukuk güvenliği bakımından hem karar dan hem de bu kararın onaylanan organ aynı durumda bir sıkıntı ortaya çıkmaktadır. Bu durum iyi görülmektedir. Alınan kararla ve onaylanmasında yetkili olması bu konuda ana sorundur. Yasama, yürütme ve yargı yetkileri hapsiye edilmelidir. Tenzel ilkelere belirlenerek. İdari işlemlerin yapılması yasada yazılabilir. Yürütme, düzenleme, kararlar vardır. Fakat bazı işlemler ile anlatılmıştır. Sebepi hiç alınmış durumlar ise sıkıntılıdır. İdare böyle durumlarda sebep gösterilmelidir. Sorumluluk hizmetlerinin koordinasyonu içinde yürütülmesi çok net bir sebep çözümlenmektedir. ~~Yasama~~ Genel Kurul altında eğer inisiyatif varsa bizim yönetim birim sakatlıktan bahsedebiliriz, fakat bu tali birim sakatlıkları olan düzeltilir. İdare kamu hizmetlerinin özel piyasa ile görülebilir. Yasada da bu vardır. Kamu hizmetlerinin ilkelere vardır. Özel halk otobüsleri ile ilgili hizmeti görmektedir. Fakat farklı tarife si ~~belirli~~ yönüştür. Kamu hizmetlerinin kanunları vardır ve kamu hizmeti ile aslı kanunları aynıdır.

29
4. Takediri yetki kullandığını söyleyebiliriz idarenin. Bu takediri yetki idareye sınırsız takedir edilebilme yetisinin sağlanması. Bu takediri yetki ortaya çıkması sonucu addeli değildir. İdare takediri yetkisini sebep aşısını değerlendirirken kullanabilir. Sebep maddi durumunun ortaya çıkıp çıkmadığı konusunda takediri yetkisi vardır. İdarenin bu yetkisinin hukuka uygunluğu denetlenebilir. Sebep aşısında kullandığı takediri yetki sonucu ortaya çıkan işten başka bir hak ile çekilmeye girerse bu denetimin yapılabilir. İdarenin yaptığı işlemin ortaya çıktığı sonucu bir çekilmeye yaratmıyorsa hukuka uygunluğu denetiminin de gerek kalmaz. Bununla sınır konusu işe yapılan işlem ile çekilmeye girildiği halde denetiminin de gerek kalmaz. Bu sanırt birşey olarak elde edilemez zaten. Eğer temel haklara ilişkin bir durumda ortaya çıkarsa çekilme buralı hukuka uygunluk denetimini yapılabilir. Bu denetimin yerinde denetimi değildir.

İdare işlemin için sebep aşısı pek net değildir, buralı fiyattan artmış olabilir, bu hizmetin işleyişine ilişkin yeni yatırımlar olabilir. Buradan gelecek gelir orana aktarılabilir. Bunların gerçekleşmesi nesnel ölçütlerde olmalıdır. Sebep aşısı oluşmadığı halde idare buralı takediri yetkim var diyerek böyle bir işlemin yapamaz. Yapması halinde yargıya başvurulabilir bu hukuka uygunluk denetimini alır. 5 unsur bakımından incelenir, idarenin yerinde bir işlem yaptığına bakmaz.

3. Devamı Yetkisi; kişi, konu, yer ve zaman yönünden incelenir. Kişi yönünden yetkisi belediye organları arasında değerlendirilir. İdarenin hangi kurum içerisinde karar alabileceğine yasalarda açıkça belirtilmiştir. Yasalarda idareye tarifaların belirlenmesi konusunda bir yetki verilmiştir. Yönetimlikte ise bu yer olmaktadır. Yasalar genişletici yorumlara kapalıdır idare için. Kararın işin içine girilmesi içinde tarifleri bulmak ilk önce pek okla gelmeyecek gibi görünür. Yer konusunda yetki Ankara Büyükşehir Belediyesi sınırları içindedir.

100

[illegible][illegible]

1) Soruları işlen idarim kutu dosyasında soru yarattığı, özel, sayı ve süreklilik açısından bir değerlendirme işlemidir. Bu planın idari olarak uygulanması ile ilgili idare biriminde içinde yer alan ÜKME'den çıktığını, kamu hizmetinin sunul-
mamasına ilişkin olduğu bilgisi yeni kararlar, ölümlü göre yapıldığını ve kamu görevi ve ay-
rıcılığı, yükümlülükleri kullanılarak yapıldığı sonuçlanmaktadır. Diğer bir deyişle
bir değerlendirme planıdır, diğer işler kılavuzları, genel düzenlemelerle de yeni
bir plan yapılmıştır, geleceğe yöneliktir. ÜKME birinci fantezideki aynı yönde
sorulara cevaplar bir plan yaptığı için belki bir plan değildir bu plan. İdari
niteliği vardır, hukuka uygunluk kanunlarından yararlanarak da planın idari olduğunu gösterir.

2) ÜKME mahalli bir idari birim olan Büyükçekir-Belediyelerinin yetki ve yetkileri
nisi içindeki sınırlarında faaliyet gösterir, bu mahalli idare biriminin içinde bulunan
dönüşük bir kurumdur. Aynı yer alan temsilatör kanun altı dairesidir. Bu is-
lemlerle belirlenmektedir. Bu da Büyükçekir Belediyelerinin 4. maddesinde açıkça da-
vanırmıştır. Üçün kurulları için dairesidir. Bu mahalliyet, belediyeleri sandığı
kurulması ile ilgili kurullar almaya yetkili değildir. Bunun yerine dairesel
güvenlik bir yönetmelikle yapılmış bu mahalliyet (ÜKME) büyükçekir Belediyeleri
yeri içinde olduğu kurulları dairesidir, kurulları tipi bir ünlüğü vardır. ~~Ünlüğü~~
alınan kurullar bütün enayete girdiği için büyükçekir belediyeleri için
dairesel kurullar yapılmaktadır. Kurulları mahalli idareler içinde yer almaktadır. Belediyeleri
Bunun içinde kurulları kurulları dairesidir. ÜKMEyi kurulları saymak gerekir.

[illegible]

So

3